Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

στράτι νὰ 'πεγαναχτήσουνε 'Αμισ. Συνών. *ξαποσταίνω, ξεκουράζομαι* (ἰδ. *ξεκουράζω*).

ἀπογαντζίζω Πόντ. (Κρώμν. Ὄφ. Σάντ.)

Ἐκ τῆς προθ. *ἀπὸ* καὶ τοῦ οὐσ. *γαντζί*.

Διαχωρίζω τὰ σκέλη τινὸς ἔνθ' ἀν.: *Ἐπεγάντσιξεν τὴν κοσσάραν* (ὄρνιθα) Κρώμν. *Σύρω κι ἀπογαντζίζω σε!* (ἀπειλή) Ὄφ.

ἀπογάντζισμαν τό, Πόντ. (Κρώμν. Σάντ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογαντζίζω*.

Τὸ νὰ διαχωρίσῃ τις τὰ σκέλη τινός, νὰ ξεσχίσῃ τινά.

ἀπογάνωμα τό, *Λεξ.* Αἰν. *ἀπογάνωμαν* Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.) *ἀπουγάνουμα* Θεσσ. Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογανώνω*.

1) Φθορά, ἐξάλειψις τοῦ γανώματος, τοῦ κασσιτερώματος Πόντ. (Τραπ. κ. ἀ.) Συνών. *ξεγάνωμα*. **2)** Τὸ ἀτελὲς γάνωμα Θεσσ. **3)** Ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ γανώματος Στερελλ. (Αἰτωλ.) —*Λεξ.* Αἰν.: *Ἀπάν' τ' ἀπουγάνουμα μ' ηὗρις.* **4)** Τὸ μετὰ τὸ γάνωμα ἀγγείου ὑπόλειμμα τοῦ κασσιτέρου Θεσσ.: *Πῆγα τοὺ καζάνι μ' 'ς τοὺν καλαντζῆ νὰ τοὺ γανώσ' κὶ τοὺ γάνουσι μὶ τ' ἀπουγανώματα.*

ἀπογανώνω Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) Πόντ. (Τραπ.) *Λεξ.* Αἰν.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀπὸ* καὶ τοῦ ρ. *γανώνω*.

1) Φθείρω, ἐξαλείφω τὸ γάνωμα σκεύους τινὸς Πόντ. (Τραπ.): *Ἐπεγάνωσεν τὸ σκεῦος.* **2)** Τελειώνω τὸ γάνωμα Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) —*Λεξ.* Αἰν.

ἀπογανωσιὰ ἡ, ἀμάρτ. *ἀπουγανουσιὰ* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογανώνω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ιά*.

Τὸ τέλος τοῦ γανώματος.

***ἀπογγάστρια** τά, *ἀπογάστρα* Πόντ. (Κοτύωρ.)

Ἐκ τοῦ ρ. **ἀπογγαστρώνω*.

1) Τὰ ὑγρὰ τὰ ὁποῖα ρέουν ἐκ τῆς μήτρας τῶν ζῴων ὅταν συλλάβουν. **2)** Ὁ μετὰ τὴν γέννησιν τοῦ ἐμβρύου ἐξερχόμενος πλακοῦς. Συνών. *ἀδέρφι* **2**, *ἀκλούθι* **2**, *ἀκόλουθο* **2**, *δευτέρι, συντρόφι, ταίρι, ὕστερο.*

***ἀπογγελιάζω,** *ἀπορελιάζω*, ἰδ. *ἀπαγγελιάζω*.

ἀπόγδαρμα τό, Στερελλ. (Αἰτωλ.) —*Λεξ.* Αἰν.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογδέρνω*.

Τὸ τέλος τῆς ἐκδορᾶς ζῴου τινὸς ἔνθ' ἀν.: *Εἶνι 'ς τ' ἀπόγδαρμα τ' γ'ρουνιοῦ τώρα οὐ χασάπ'ς* Αἰτωλ. Συνών. *ἀπογδαρσιά, ἀπογδάρσιμο.*

ἀπογδαρσιὰ ἡ, ἀμάρτ. *ἀπουγδαρσιὰ* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογδέρνω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-σιά*.

Ἀπόγδαρμα, ὃ ἰδ.

ἀπογδάρσιμο τό, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογδέρνω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-σιμο*.

Ἀπόγδαρμα, ὃ ἰδ.

ἀπογδέρνω Κρήτ. Πελοπν. (Μάν.) Χίος —*Λεξ.* Αἰν. *ἀπουγδέρνου* Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τῆς προθ. *ἀπὸ* καὶ τοῦ ρ. *γδέρνω*.

Ἐκδέρω μέχρι τέλους τι, τελειώνω τὴν ἐκδορὰν ἔνθ' ἀν.: *Δὲν ἐβρόκαμενε ν' ἀπογδάρῃ τὸ ρίφι* Κρήτ. *Σὲ μιὰ στιμούλλα θὰ τ' ἀπογδάρω* Μάν. *Ἀπόγδαρα τ' γίδα* Αἰτωλ. || Ἄσμ.

Κι ὅδε τὸν ἀπογδέρνασι ἔτριξ' ἡ μιά δου χέρα

Κρήτ.

ἀπόγδυμα τό, Θρᾴκ. (Αἰν.) Κρήτ. —*Λεξ.* Βλαστ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογδύνω*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Συνήθως κατὰ πληθ., ἅπλυτα ἐσώρουχα ἔνθ' ἀν.: *Εἶδα τά 'καμες τ' ἀπογδύματά σου;* Κρήτ. Συνών. *ἀπαλλάγι, ἀπάλλαμα, ἀπαλλαξίδι, ἀπαλλαξίμι, ἀπογδύμι* **1**, *ἀπογδύσι, ἀπογδυσίμι.*

ἀπογδύμι τό, Ἄνδρ. Κρήτ. Πάρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν. Τριφυλ.) Ρόδ. (Κάστελλ.) —*Λεξ.* Πρω. Δημητρ. *ἀπογδύμ'* Πάρ. (Λεῦκ.) *'πογδύμι* Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀπόγδυμα*.

1) *Ἀπόγδυμα*, ὃ ἰδ., ἔνθ' ἀν.: *Ἔβγαλα τ' ἀπογδύμια μ' νὰ πά' νὰ τὰ πλύνω* Λακων. **2)** Μετων. ἄνθρωπος εὐτελής, ἐλεεινὸς Ρόδ.: *Πρέ 'πογδύμι!*

ἀπογδύνω Κρήτ. Χίος —*Λεξ.* Βάιγ. Αἰν. Μπριγκ. *ἀπουγδύνου* Θρᾴκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Μέσ. *ἀπογδύνομαι* Κύθηρ. Μῆλ.

Ἐκ τῆς προθ. *ἀπὸ* καὶ τοῦ ρ. *γδύνω*. Ἡ μετοχ. *ἀπογδυμένος* καὶ παρὰ Βλάχ. Πβ. καὶ μεταγν. *ἀπεκδύομαι*.

1) Ἐκδύω τελείως, ἀπογυμνώνω Θρᾴκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Κρήτ. Χίος —*Λεξ.* Βάιγ. Αἰν. Μπριγκ.: *Ἐπλάγιασες;* —*Ὄχι, γιατὶ δὲν ἐπογδύθηκα ἀκόμη.* Συνών. *ξεγδύνω*.

2) Μέσ. ἀποχωρῶ, ἀποσύρομαι Κύθηρ. Μῆλ.: *Ἀπογδύνομαι ἀπ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἀπὸ σήμερα* Κύθηρ.

ἀπογδύσι τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογδύνω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ι*.

Ἀπόγδυμα, ὃ ἰδ.: *Πέταξε 'ς τὸ κοφίνι τ' ἀπογδύσια σου. Ἐπληθύνα δ' ἀπογδύσα μας καὶ πρέπει νὰ κάμωμε ὀγλήγορα βουγάδα.*

ἀπογδυσίμι τό, Πελοπν. (Αἴγ. Κορινθ. Μεσσ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογδύνω* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ίμι*.

Ἀπόγδυμα, ὃ ἰδ., ἔνθ' ἀν.: *Τὰ ροῦχα ποὺ βγάλαμε σήμερα βάλ' τα 'ς τ' ἀπογδυσίμια* Αἴγ.

ἀπογειάδα ἡ, Πελοπν. (Ἀρκαδ. Λακων. Μεσσ. Τριφυλ. κ. ἀ.) *ἀπουγειάδα* Στερελλ. (Ἀράχ.) *'πογειάδα* Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀπόγειο* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-άδα* (Ι).

1) Ἀπόγειος ἄνεμος Πελοπν. (Μεσσ.): *Φυσάει ἀπογειάδα.*

2) Μεγάλη ὑγρασία καὶ δριμὺ ψῦχος προερχόμενον ἐκ τόπου ὑγροῦ καὶ ψυχροῦ ἔνθ' ἀν.: *Μὴν κάθεσαι αὐτοῦ, γιατὶ εἶναι ἀπογειάδα* Τριφυλ. *Κάθ' μὰ ἀπουγειάδα σήμιρου ποὺ ξουρίζ'* Ἀράχ. *Τά 'καψι ἡ ἀπουγειάδα* (τὰ ἐξήρανε, τὰ ἐμάρανε) αὐτόθ. Συνών. *ἀπογίλα* **1 β**.

ἀπογειάζω Ἤπ. Κρήτ. *ἀπουγειάζου* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *'πουγειάζου* Θεσσ. (Ἀλμυρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀπόγειο*.

1) Ἐκθέτω εἰς τὸ ψῦχος τῆς νυκτὸς μάλλινα ὑφάσματα διὰ νὰ ἐξασφαλίσω τὴν καλὴν διατήρησιν αὐτῶν ἢ ὕδωρ κατὰ τὸ θέρος διὰ νὰ καταστῇ ψυχρότερον Κρήτ.: *Βγάλε τὰ σκεπάσματα ἀποὺ τὴ γασσέλλα νὰ τ' ἀπογειάσῃς, γιατὶ θὰ τὰ φάῃ ὁ κοτσίπιδας* (σής, σκόρος). **2)** Ἄπροσ. πνέει ἀπόγειος δροσερὸς ἄνεμος Ἤπ. Θεσσ. (Ἀλμυρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Ἀπ' τὰ μισάνυχτα κ' ὕστιρα τώρα τοὺν Ἄουστου 'πουγειάζ'* Ἀλμυρ. *Κάθουμι νὰ δρουσ'στῶ, γιατὶ ἰδῶ ἀπουγειάζ'* Αἰτωλ. *Ἀπόγειασι τώρα, γιατὶ εἶνι βράδ'* αὐτόθ.

ἀπόγειασμα τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀπογειάζω*.

Ἔκθεσις εἰς τὸ ψῦχος, ψῦξις.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ